

[Aage Fogh.]

gen til den faldende økonomi. Med hensyn til udlandet er det klart, at så lang tid disse forhold er rådende, er det nødvendigt, at vi gennemfører foranstaltninger til fordel for landbruget. Det gælder hjemmemarkedspriserne og forskellig anden form for støtte til dansk landbrug. Det skal der ikke være nogen diskussion om.

Derudover synes jeg imidlertid, det er rimeligt at undersøge den indre omsætning i landbruget, og hvad siger da den? Jeg holder mig igen til De samvirkende jyske Landboforeningers beretning, som siger, at hvis vi opdeler landbruget i 3 grupper med 3.200 brug i hver gruppe — altså ikke et lille antal, men et virkelig betydeligt udsnit af jyske brug — var den bedste gruppe i stand til selv i det dårlige år 1961-62 at give sine brugere ca. 20.000 kr. i familieindkomst. Samtidig gav den dårligste tredjedel kun sine brugere 2.100 kr. Det er en alvorlig historie, der ligger gemt bag ved disse tal. Hvis vi sætter dem op som forholdstal og sætter de dårlige brug til 100, står den gode gruppe til 910. Det, der er karakteristisk, er, at i perioden fra 1951-52 og frem til dato har denne forskel været stadig stigende, stigende på den måde, at de dårlige brug er kommet til at stå ringere og ringere. Derfor var det rimeligt, om vi søgte at fremskaffe et materiale, der kunne fortælle os, hvorfor vi har denne forskel.

Jeg holder mig igen til beretningen og finder så ud af, at på praktisk talt alle områder er de gode og de dårlige brug ens stillet. De har samme ejendomsværdi, de har samme jordværdi, de har samme besætningsværdi, de har samme driftsudgifter. Men der er én ting, der ikke er den samme, og det er bruttoudbyttet. I de gode brug, i dem, der klarer sig godt, er bruttoudbyttet lige ved 3.000 kr. pr. ha, medens det ligger 600 kr. lavere i den dårlige gruppe. Her ligger i virkeligheden hele vanskeligheden gemt, og hele denne vanskelighed belyses kun — udelukkende og kun — gennem landbrugets indre omsætning og belyses ikke gennem de landbrugsregnskaber, som kun vedrører pengeomsætningen. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at spørge den højtærede landbrugsminister, om ikke det var vigtigere, at vi fik tilvejebragt en række

omfattende landbrugsregnskaber, der ikke alene tager hensyn til pengeomsætningen, men også til den indre omsætning, for jeg tror, det er det, vi kan lære noget af.

Jeg mindes en periode fra min tid på landbohøjskolen, hvor vi havde en dengang ung og rask professor, der definerede forskellen mellem en røgter og en fodermester på følgende måde: en fodermester, sagde han, er den mand, der ved, hvad dyrene skal have, og ved noget om, hvorfor de skal have det, og navnlig ved, hvor man kan finde det; en røgter er den mand, der er udmærket dygtig til at trille roerne ind og møget ud, populært sagt. Jeg tror ikke, den definition er helt forkert, og den gælder ikke alene ved behandlingen af husdyrene, men også ved behandlingen af markerne. Vi må desværre indrømme, selv om vi nødvendig vil, at trods vore landmænds store dygtighed og store flid er de ikke alle sammen fodermestre, hverken når det gælder mark eller stald; det tror jeg vi skulle lægge vægt på at lære dem, og jeg tror, vi kunne gøre det, men vi skal have nogle regnskaber frem, der viser, hvor fejlen ligger.

Man kan så rejse det spørgsmål: hvordan kan vi skaffe det grundlag? Det nytter ikke meget, at vi bliver ved med at snakke ud af vinduerne her, vi må se at finde til bunds i disse problemer. Vi har i dag, vil jeg regne med, ca. 16.000 regnskabsførende landmænd. Disse regnskaber samles, og der udgives store, tykke beretninger, men de 16.000 regnskaber er udelukkende penge-regnskaber; der ikke siger noget som helst om landbrugets indre omsætning; vi har kun 100, måske 150 driftsregnskaber, der belyser den indre omsætning.

Vi bør efter mit skøn herfra tilråde landbrugsministeren, at der sker en ændring på dette område. Hvordan kan det gøres? Ganske simpelt ved, at den højtærede landbrugsminister siger til regnskabsforeningerne, at en betingelse for fortsat at få det stats-tilskud til føring af landbrugsregnskaber, det drejer sig om, er, at en vis procentdel af de regnskaber, der afleveres, er de såkaldte B-regnskaber. Hvis vi f. eks. sagde, at 2 pct. af regnskaberne skulle til næste år være B-regnskaber, ville vi få 300-400. Disse regnskaber skulle bearbejdes af det landøkonomiske driftsbureau, og da jeg anser det materiale for at være for lille i det